

Zbiór Orzeczeń

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO
YVES'A BOTA
przedstawiona w dniu 26 kwietnia 2017 r.¹

Sprawa C-249/16

**Saale Kareda
przeciwko
Stefanowi Benkö**

[wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Oberster Gerichtshof (sąd najwyższy, Austria)]

Odesłanie prejudycjalne — Jurysdykcja w sprawach cywilnych i handlowych — Pojęcie „sprawy dotyczącej umowy” — Powództwo dłużnika przeciwko współdłużnikowi dotyczące zwrotu rat kredytu wynikających ze wspólnej umowy kredytu — Określenie miejsca wykonania umowy kredytu

1. Niniejsza sprawa daje Trybunałowi sposobność uściślenia po raz kolejny pojęć „sprawy dotyczącej umowy” oraz „świadczenia usług” w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych².
2. Trybunał ma orzec, czy powództwo o roszczenie regresowe między współdłużnikami z tytułu umowy kredytu stanowi sprawę dotyczącą umowy. Jeżeli tak, Trybunał będzie musiał zbadać, czy taka umowa może być zakwalifikowana jako umowa o świadczenie usług, co w przypadku odpowiedzi twierdzącej prowadziłoby do konieczności ustalenia miejsca spełnienia świadczenia charakterystycznego wynikającego z tej umowy.
3. W niniejszej opinii wyjaśnię powody, dla których uważam, że art. 7 pkt 1 tego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że powództwo o roszczenie regresowe między współdłużnikami z tytułu umowy kredytu stanowi „sprawę dotyczącą umowy” w rozumieniu tego przepisu.
4. Następnie wyjaśnię, dlaczego art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie rzeczonoego rozporządzenia należy według mnie interpretować w ten sposób, że umowę kredytu, która jest podstawą wytoczonego przez współdłużnika powództwa o roszczenie regresowe, należy zakwalifikować jako umowę o świadczenie usług w rozumieniu tego przepisu, przy czym miejscem wykonania zobowiązania stanowiącego podstawę rzeczonoego powództwa, jest miejsce, w którym znajduje się siedziba przedsiębiorstwa wierzyciela udzielającego kredytu.

1 — Język oryginału: francuski.

2 — Dz.U. 2012, L 351, s. 1.

I. Ramy prawne

A. Prawo Unii

1. Rozporządzenie nr 1215/2012

5. Motyw 4 rozporządzenia nr 1215/2012 stanowi, co następuje:

„Różnice pomiędzy przepisami poszczególnych państw o jurysdykcji i uznawaniu orzeczeń utrudniają należyte funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Dlatego nieodzowne jest wydanie przepisów celem ujednoczenia przepisów o jurysdykcji w sprawach cywilnych i handlowych, aby zapewnić szybkie i nieskomplikowane uznawanie i wykonywanie orzeczeń wydanych w jednym z państw członkowskich”.

6. Zgodnie z motywami 15 i 16 tego rozporządzenia:

„(15) Przepisy o jurysdykcji powinny być w wysokim stopniu przewidywalne i opierać się na zasadzie, że jurysdykcję w ogólności mają sądy miejsca zamieszkania pozwanego. Tak ustalona jurysdykcja powinna mieć miejsce zawsze, z wyjątkiem kilku dokładnie określonych przypadków, w których ze względu na przedmiot sporu lub autonomię stron uzasadnione jest inne kryterium powiązania. [...]

(16) Jurysdykcja oparta na łączniku miejsca zamieszkania powinna zostać uzupełniona jurysdykcją opartą na innych łącznikach, które powinny zostać dopuszczone ze względu na ścisły związek pomiędzy sądem a sporem prawnym lub w interesie prawidłowego wymiaru sprawiedliwości. Istnienie ścisłego związku powinno zagwarantować pewność prawną oraz uniknięcie możliwości pozywania pozwanego przed sąd państwa członkowskiego, którego pozwany nie mógł rozsądnie przewidzieć. Ma to istotne znaczenie zwłaszcza w przypadku sporów dotyczących zobowiązań pozaumownych wynikających z naruszenia prywatności i innych dóbr osobistych, w tym zniesławienia”.

7. Artykuł 4 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi, że „[z] zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane, niezależnie od ich obywatelstwa, przed sądy tego państwa członkowskiego”.

8. Artykuł 7 rozporządzenia nr 1215/2012 ma następujące brzmienie:

„Osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego, może być pozwana w innym państwie członkowskim:

- 1) a) w sprawach dotyczących umowy – przed sądy miejsca wykonania danego zobowiązania;
- b) do celów niniejszego przepisu – i o ile nie uzgodniono inaczej – miejscem wykonania danego zobowiązania jest:
 - w przypadku sprzedaży rzeczy ruchomych – miejsce w państwie członkowskim, w którym rzeczy te zgodnie z umową zostały albo miały zostać dostarczone,
 - w przypadku świadczenia usług – miejsce w państwie członkowskim, w którym usługi zgodnie z umową były świadczone albo miały być świadczone;
- c) jeżeli lit. b) nie ma zastosowania, stosuje się lit. a);

[...]”.

2. Rozporządzenie nr 593/2008

9. Zgodnie z motywami 7 i 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I)³:

„(7) Przedmiotowy zakres zastosowania oraz przepisy niniejszego rozporządzenia powinny być spójne z rozporządzeniem Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych^[4] (»Bruksela I«) oraz rozporządzeniem (WE) nr 864/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. dotyczącym prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych (»Rzym II«)^[5].

[...]

(17) W odniesieniu do prawa właściwego w przypadku braku wyboru prawa, pojęcia »świadczenia usług« i »sprzedaży towarów« należy interpretować w ten sam sposób, co w przypadku stosowania art. 5 rozporządzenia [...] nr 44/2001 w zakresie, w jakim to rozporządzenie obejmuje sprzedaż towarów i świadczenie usług. Choć umowy franczyzy i dystrybucji są umowami o świadczenie usług, podlegają szczególnym zasadom”.

10. Artykuł 16 tego rozporządzenia, zatytułowany „Wielość dłużników”, ma następujące brzmienie:

„Jeżeli wierzycielowi przysługuje wierzytelność wobec kilku dłużników zobowiązanych do zaspokojenia tej samej wierzytelności, a wierzyciel został zaspokojony w całości lub w części przez jednego z nich, prawo, któremu podlega zobowiązanie tego dłużnika względem wierzyciela, jest właściwe także dla roszczeń regresowych tego dłużnika wobec pozostałych dłużników. Pozostali dłużnicy mogą korzystać z zarzutów, jakie przysługiwały im wobec wierzyciela, w zakresie przewidzianym przez prawo właściwe dla ich zobowiązań względem wierzyciela”.

3. Dyrektywa 2002/65

11. Artykuł 2 lit. b) dyrektywy 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 września 2002 r. dotyczącej sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość oraz zmieniającej dyrektywę Rady 90/619/EWG oraz dyrektywy 97/7/WE i 98/27/WE⁶ definiuje pojęcie „usługi finansowej” jako „wszelkie usługi o charakterze bankowym, kredytowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym, inwestycyjnym lub płatniczym”.

B. Prawo austriackie

12. Artykuł 896 Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch (kodeksu cywilnego, zwanego dalej „ABGB”) stanowi, że dłużnik solidarny, który spłacił dług w całości, jest uprawniony, nawet mimo braku przelewu wierzytelności, do żądania zwrotu od pozostałych dłużników, w równych częściach, o ile nie została między nimi uzgodniona żadna inna proporcja.

3 — Dz.U. 2008, L 177, s. 6, zwanego dalej „rozporządzeniem Rzym I”.

4 — Dz.U. 2001, L 12, s. 1 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 19, t. 4, s. 42.

5 — Dz.U. 2007, L 199, s. 40.

6 — Dz.U. 2002, L 271, s. 16 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 6, t. 4, s. 321.

13. Artykuł 905 ust. 2 ABGB, zanim został zmieniony przez Zahlungsverzugsgesetz (ustawę o opóźnieniach w płatnościach) z dnia 20 marca 2013 r.⁷, stanowił, że w razie wątpliwości dłużnik spełnia świadczenie pieniężne w miejscu zamieszkania (siedziby) wierzyciela, na swoje ryzyko i swój koszt.

14. Ustawa ta wprowadziła również do ABGB art. 907a, który stanowi, że świadczenie pieniężne należy spełnić w miejscu zamieszkania lub siedziby wierzyciela, przekazując tam sumę pieniężną lub przelewając ją na rachunek bankowy podany do wiadomości przez wierzyciela.

15. Zgodnie z art. 1042 ABGB, kto ponosi na rzecz innej osoby wydatki, które zgodnie z tymi przepisami owego kodeksu musiałaby ona ponosić sama, ma prawo żądać ich zwrotu.

16. Na podstawie art. 1503 ust. 2 pkt 1 ABGB – art. 907a tego kodeksu w wersji wynikającej z rzeczonyj ustawy ma zastosowanie do stosunków prawnych powstałych począwszy od dnia 16 marca 2013 r. Do stosunków prawnych powstałych przed tą datą stosuje się nadal przepisy dotychczasowe. Jeżeli jednak takie powstałe wcześniej stosunki prawne przewidują powtarzające się świadczenia pieniężne, nowe przepisy stosują się do tych płatności, które stają się wymagalne od dnia 16 marca 2013 r.

II. Spór w postępowaniu głównym

17. Stefan Benkő, obywatel austriacki (zwany dalej „powodem”), wytoczył przeciwko swojej byłej partnerce, Saale Karedzie, obywatelce estońskiej (zwanej dalej „pozwaną”) powództwo o roszczenie regresowe, żądając zapłaty kwoty 17 145,41 EUR wraz z odsetkami i kosztami.

18. W czasie gdy zamieszkiwali razem w Austrii, powód i pozwana kupili w 2007 r. dom, zaciągając w tym celu w austriackim banku trzy kredyty (zwane dalej „kredytem”) na łączną kwotę 300 000 EUR. Każde z nich miało status kredytobiorcy, a sąd krajowy wskazuje, że byli oni dłużnikami solidarnymi.

19. Z końcem 2011 r. pozwana zakończyła wspólne pożycie i przenieśli się do Estonii. Sąd odsyłający wyjaśnia w tym względzie, że jej aktualne miejsce zamieszkania w Estonii nie jest znane.

20. Od czerwca 2012 r. pozwana zaprzestała wywiązywać się ze swoich zobowiązań kredytowych. Do czerwca 2014 r. powód, oprócz swoich własnych rat kredytu, pokrywał więc raty swojej byłej partnerki. Właśnie te raty są przedmiotem pozwu w niniejszej sprawie.

21. Sąd pierwszej instancji, Landesgericht St. Pölten (sąd okręgowy w Sankt Pölten, Austria), nawiązał kontakt z ambasadą Estonii w Austrii w celu ustalenia miejsca zamieszkania pozwanej, jednak bez rezultatu. W tych okolicznościach został ustanowiony kurator dla osoby nieznaney z miejsca pobytu w celu reprezentowania pozwanej.

22. Kurator, który odebrał wszystkie pisma będące przedmiotem doręczenia, podniósł przed sądem pierwszej instancji zarzut braku jurysdykcji, uzasadniając go tym, że pozwana ma miejsce zamieszkania w Estonii, na terytorium innego państwa członkowskiego. Ponadto stwierdził on, że opisany przez powoda stan faktyczny nie jest objęty zakresem stosowania sekcji 2–7 rozdziału II rozporządzenia nr 1215/2012, które to przepisy dotyczą jurysdykcji stanowiącej odstępstwo od ogólnej zasady jurysdykcji ustanowionej w art. 4 ust. 1 tego rozporządzenia. W każdym razie kurator podniósł, że Landesgericht St. Pölten (sąd okręgowy w Sankt Pölten), do którego powód wniósł pozew, nie jest miejscowo właściwy, ponieważ kredyt został udzielony przez austriacki bank, a miejsce spełnienia świadczenia w przypadku tej czynności, czyli siedziba tego banku, nie znajduje się na obszarze właściwości tego sądu.

⁷ — BGBl. I, 50/2003.

23. Postanowieniem z dnia 5 sierpnia 2015 r. Landesgericht St. Pölten (sąd okręgowy w Sankt Pölten) orzekł o braku jurysdykcji krajowej. Powód wniósł zażalenie na to postanowienie do Oberlandesgericht Wien (wyższego sądu krajowego w Wiedniu, Austria), który postanowieniem z dnia 28 grudnia 2015 r. zmienił postanowienie z dnia 5 sierpnia 2015 r.

24. Pozwana wniosła wówczas skargę rewizyjną do sądu odsyłającego.

III. Pytania prejudycjalne

25. Oberster Gerichtshof (sąd najwyższy, Austria), powziąwszy wątpliwości co do tego, jakiej wykładni przepisów prawa Unii należy dokonać, postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy art. 7 pkt 1 rozporządzenia nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że roszczenie o zwrot [powództwo dłużnika dotyczące roszczenia o zwrot] (roszczenie kompensacyjne/regresowe) wynikające ze (wspólnej) umowy kredytu z bankiem, który to dłużnik sam zapłacił raty kredytu, przeciwko innemu dłużnikowi z tytułu tej umowy kredytu, stanowi pochodne (wtórne) umowne roszczenie z tytułu umowy kredytu [stanowi sprawę dotyczącą umowy, ponieważ wywodzi się (w sposób wtórny) z umowy kredytu]?

[Uwaga tłum.: opinia zredagowana w języku francuskim przyjęła za punkt wyjścia tłumaczenie pytania pierwszego na język francuski odbiegające od oryginalnego jego brzmienia w języku niemieckim. W celu utrzymania związku logicznego pomiędzy treścią tego pytania a treścią udzielonej przez rzecznika generalnego odpowiedzi – w nawiasie kwadratowym zaproponowane zostało konieczne z tego względu uzupełnienie treści rzeczowego pytania.]

2) W przypadku odpowiedzi twierdzącej na pierwsze pytanie:

Czy miejsce zaspokojenia wynikającego z umowy kredytu roszczenia o zwrot (roszczenia kompensacyjnego/regresowego), przysługującego dłużnikowi wobec innego dłużnika określa się:

- a) na podstawie art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie tego rozporządzenia (»miejsce świadczenia usług«, czy też
- b) zgodnie z art. 7 pkt 1 lit. c) w związku z lit. a) rzeczowego rozporządzenia, na podstawie *lex causae*?

3) W przypadku odpowiedzi twierdzącej na pytanie drugie lit. a):

Czy przyznanie kredytu przez bank jest świadczeniem charakterystycznym dla umowy kredytu i z tego względu miejsce wykonania tej usługi określa się zgodnie z art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie rozporządzenia nr 1215/2012 na podstawie siedziby banku, jeżeli udzielenie tego kredytu nastąpiło wyłącznie tam?

4) W przypadku odpowiedzi twierdzącej na pytanie drugie lit. b):

Czy dla ustalenia, zgodnie z art. 7 pkt 1 lit. a) tego rozporządzenia, miejsca wykonania zobowiązania umownego, które nie zostało wykonane, istotna jest:

- a) chwila zaciągnięcia kredytu przez obu dłużników (marzec 2007 r.), czy też
- b) każda chwila, w której uprawniony do regresu dłużnik dokonywał na rzecz banku płatności, z których wywodzi on swoje roszczenia regresowe (od czerwca 2012 r. do czerwca 2014 r.)?''.

IV. Analiza

26. W niniejszej sprawie sąd odsyłający stara się ustalić, na podstawie zasad dotyczących jurysdykcji określonych w rozporządzeniu nr 1215/2012, jaki sąd ma jurysdykcję, aby rozpoznać spór w postępowaniu głównym.

27. Cała trudność tej sprawy wynika z tego, że powództwo wytoczone przez powoda w postępowaniu głównym dotyczy roszczenia regresowego między współdłużnikami, którego źródłem jest umowa kredytu zawarta pomiędzy nimi a austriackim bankiem.

28. W istocie, pytanie, na które należy odpowiedzieć w pierwszym rzędzie, przed przystąpieniem do badania zasad dotyczących jurysdykcji, jakie mogą odnosić się do stanu faktycznego w postępowaniu głównym, dotyczy tego, czy na potrzeby stosowania tego rozporządzenia można „oddzielić” umowę kredytu od stosunków prawnych powstałych w wyniku zawarcia tej umowy pomiędzy dłużnikami solidarnymi, czy też stanowi to nierozzerwalną całość.

29. Ze względów, które przedstawię poniżej, uważam, że stosunki prawne pomiędzy dłużnikami solidarnymi powstałe w wyniku zawarcia umowy kredytu są nierozzerwalnie związane z tą umową.

30. Te stosunki prawne wynikają bowiem z umowy kredytu, na której zawarcie obaj dłużnicy solidarni dobrowolnie wyrazili zgodę. W stosunkach ze wspólnym wierzycielem każdy z nich zgodził się więc zapłacić cały dług. Świadczenie polegające na oddaniu do dyspozycji środków pieniężnych jest nierozzerwalnie związane z zobowiązaniem do zwrotu. Kredyt, który nie wiązałby się z zobowiązaniem do zwrotu, byłby w istocie darowizną. Zobowiązanie solidarne do zwrotu stanowi zatem integralną część mechanizmu umowy.

31. Niemniej współdłużnik, który spłacił całość lub część udziału drugiego współdłużnika we wspólnym długu, może odzyskać tak zapłaconą kwotę, występując z powództwem o roszczenie regresowe. Sama podstawa takiego powództwa jest więc związana z istnieniem tej umowy. Oddzielanie, na potrzeby stosowania rozporządzenia nr 1215/2012, tych stosunków prawnych od umowy, z której się wywodzą i która stanowi ich podstawę, byłoby zatem sztuczne⁸. Przyjęcie innego rozwiązania mogłoby prowadzić do pomnożenia podstaw jurysdykcji dla powództw opartych na tej samej podstawie. Sąd jednego państwa członkowskiego miałby jurysdykcję w odniesieniu do sporów powstałych pomiędzy współdłużnikami a bankiem, podczas gdy sąd innego państwa członkowskiego miałby jurysdykcję w odniesieniu do sporów powstałych pomiędzy samymi współdłużnikami.

32. Jest więc bardziej logiczne, aby wszystkie kwestie, jakie mogą powstać w związku z zawarciem umowy kredytu, były badane przez ten sam sąd. Właśnie w taki sposób zostało to zresztą uregulowane w rozporządzeniu Rzym I, jeśli chodzi o prawo właściwe. Jak przypomina Komisja Europejska, art. 16 tego rozporządzenia zatytułowany „Wielość dłużników” stanowi w szczególności, że „[j]eżeli wierzycielowi przysługuje wierzytelność wobec kilku dłużników zobowiązanych do zaspokojenia tej samej wierzytelności, a wierzyciel został zaspokojony w całości lub w części przez jednego z nich, prawo, któremu podlega zobowiązanie tego dłużnika względem wierzyciela, jest właściwe także dla roszczeń regresowych tego dłużnika wobec pozostałych dłużników”.

33. Nie widzę zatem żadnego powodu, dla którego miałyby być inaczej, jeśli chodzi o określenie sądu, który ma jurysdykcję, by orzekać w sprawie powództwa o roszczenie regresowe, z którym wystąpił współdłużnik z tytułu umowy kredytu przeciwko drugiemu współdłużnikowi. Tym bardziej że równoległe stosowanie rozporządzenia Rzym I i rozporządzenia nr 1215/2012 zobowiązuje do spójności w zakresie ich wykładni⁹. Poza tym rozdzielanie stosunków prawnych pomiędzy dłużnikami

8 — Zobacz podobnie wyrok z dnia 12 października 2016 r., Kostanjevec (C-185/15, EU:C:2016:763, pkt 38).

9 — Zobacz podobnie wyrok z dnia 21 stycznia 2016 r., ERGO Insurance i Gjensidige Baltic (C-359/14 i C-475/14, EU:C:2016:40, pkt 40).

solidarnymi z wiążącej ich umowy stałoby w sprzeczności z zapewnieniem wysokiego stopnia przewidywalności, do którego zmierza rozporządzenie nr 1215/2012¹⁰. W przypadku dłużników solidarnych wiedza, że spory mogące wyniknąć z ich stosunków prawnych będą podlegały tym samym zasadom jurysdykcji co umowa kredytu, jest niezaprzeczalnie wyrazem wysokiego stopnia przewidywalności.

34. Wszystkie te względy skłaniają mnie zatem do uznania, że sądem, który ma jurysdykcję do rozpoznawania sporu dotyczącego stosunków prawnych pomiędzy dłużnikami solidarnymi wynikających z zawarcia umowy kredytu, powinien być sąd, którego jurysdykcję przewidziano dla sporów wynikłych z tej umowy.

35. Ponieważ nie ma najmniejszej wątpliwości co do tego, że umowa kredytu należy do zakresu pojęcia spraw dotyczących umowy, jestem zdania, że art. 7 pkt 1 rozporządzenia nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że powództwo o roszczenie regresowe między współdłużnikami z tytułu umowy kredytu należy do „spraw dotyczących umowy” w rozumieniu tego przepisu.

36. Sąd odsyłający chciałby następnie ustalić miejsce wykonania zobowiązania będącego podstawą roszczenia, ponieważ przepis ten określa to miejsce w różny sposób w zależności od tego, czy rozpatrywana umowa jest umową sprzedaży rzeczy ruchomych, czy umową dotyczącą świadczenia usług, czy też nie jest żadną z tych umów.

37. I tak poprzez pytania drugie i trzecie sąd odsyłający chciałby zasadniczo ustalić, czy art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie tego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że umowę kredytu stanowiącą podstawę wytoczonego przez współdłużnika powództwa o roszczenie regresowe należy zakwalifikować jako umowę dotyczącą świadczenia usług w rozumieniu tego przepisu. Jeżeli tak, to czy świadczeniem charakterystycznym dla tej umowy jest udzielenie kredytu, a miejscem spełnienia świadczenia charakterystycznego byłaby w takim wypadku siedziba banku?

38. Według mnie nie ma najmniejszej wątpliwości, że umowa kredytu jest umową dotyczącą świadczenia usług.

39. Trybunał orzekł, że „pojęcie usług oznacza co najmniej, że strona, która je świadczy, wykonuje odpłatnie określoną czynność”¹¹. Trybunał uściślił, że wykonywanie czynności wymaga działania, a nie zwykłego powstrzymywania się od określonych czynności¹². Tym samym Trybunał wykluczył zakwalifikowanie w ten sposób umowy licencyjnej, na podstawie której właściciel prawa własności intelektualnej przyznaje odpłatnie drugiej stronie umowy uprawnienie do korzystania z tego prawa, gdyż właściciel prawa własności intelektualnej, przyznając uprawnienie do korzystania z tego prawa, nie świadczy żadnej usługi i zobowiązuje się jedynie do tego, że pozwoli drugiej stronie na swobodne korzystanie z niego¹³.

40. Inaczej jest w przypadku umowy kredytu. Na podstawie tej umowy instytucja kredytowa oddaje bowiem do dyspozycji lub zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy określoną kwotę na czas określony, natomiast kredytobiorca zobowiązuje się do zwrotu tej kwoty, przy czym wynagrodzenie związane z tym kredytem stanowią związane z nim odsetki. Świadczenie usług polega zatem na oddaniu do dyspozycji rzeczony kwoty przez instytucję kredytową, która dokonuje zwykle tak zwanych „czynności bankowych”.

10 — Zobacz motyw 15 tego rozporządzenia.

11 — Zobacz wyrok z dnia 23 kwietnia 2009 r., Falco Privatstiftung i Rabitsch (C-533/07, EU:C:2009:257, pkt 29). Zobacz również wyrok z dnia 14 lipca 2016 r., Granarolo (C-196/15, EU:C:2016:559, pkt 37).

12 — Wyrok z dnia 14 lipca 2016 r., Granarolo (C-196/15, EU:C:2016:559, pkt 38).

13 — Zobacz wyrok z dnia 23 kwietnia 2009 r., Falco Privatstiftung i Rabitsch (C-533/07, EU:C:2009:257, pkt 30, 31).

41. Z powyższych względów czynność polegająca na udzieleniu kredytu jest usługą finansową. Wynika to zresztą, jak podkreśla sąd odsyłający, z art. 2 lit. b) dyrektywy 2002/65, który definiuje pojęcie „usługi finansowej” jako „wszelkie usługi o charakterze bankowym, kredytowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym, inwestycyjnym lub płatniczym”.

42. Sama okoliczność, że działalność strony, która świadczy usługę, jest działalnością prowadzoną w sektorze finansowym, nie może skutkować wyłączeniem umów zawieranych w ramach tej działalności z zakresu stosowania art. 7 pkt 1 lit. b) rozporządzenia nr 1215/2012. Wydaje się w tym względzie, że prawodawca w istocie przewidział włączenie tego typu usług w zakres stosowania rozporządzenia dotyczącego jurysdykcji. Jak zauważa sąd odsyłający i Komisja, art. 63 ust. 1 rozporządzenia nr 44/2001 przewidywał odstępstwo od stosowania zasad jurysdykcji w sprawach dotyczących umowy, gdy miejsce świadczenia usług znajdowało się w Luksemburgu. Jednakże zgodnie z art. 63 ust. 3, jego przepisy nie miały zastosowania do umów o świadczenie usług finansowych, co oznaczało, że do umów tych miała zastosowanie zasada jurysdykcji szczególnej określona w art. 5 pkt 1 tego rozporządzenia, którego odpowiednikiem jest dziś art. 7 pkt 1 rozporządzenia nr 1215/2012.

43. Umowę kredytu należy więc, moim zdaniem, zakwalifikować jako umowę o świadczenie usług w rozumieniu art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie tego rozporządzenia.

44. Pozostaje teraz ustalić miejsce wykonania zobowiązania będącego podstawą powództwa. Zgodnie z art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie rzonego rozporządzenia jest to miejsce w państwie członkowskim, w którym usługi zgodnie z umową były świadczone albo miały być świadczone. Chodzi w istocie o określenie miejsca spełnienia świadczenia charakterystycznego dla umowy, ponieważ miejsce to pełni rolę łącznika wskazującego sąd, który ma jurysdykcję¹⁴.

45. W tym wypadku uważam, że w ramach umowy kredytu świadczeniem charakterystycznym jest samo oddanie do dyspozycji kwoty kredytu. Drugie świadczenie wynikające z takiej umowy, czyli świadczenie kredytobiorcy polegające na zwrocie udzielonego kredytu, istnieje bowiem wyłącznie w wyniku spełnienia świadczenia przez kredytodawcę, gdyż zwrot jest wyłącznie jego konsekwencją.

46. Jeśli chodzi o samo miejsce spełnienia świadczenia charakterystycznego, uważam, że wyłącznie miejsce, w którym wierzyciel ma swoją siedzibę, może zapewnić wysoki stopień przewidywalności oraz odpowiada celom bliskości i jednolitego stosowania, które przyświecają przepisowi art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie rozporządzenia nr 1215/2012¹⁵. Strony znają bowiem to miejsce od chwili zawarcia umowy, a nadto wykazuje ono najściślejszy związek pomiędzy sądem a tą umową.

47. Z tego względu, mając na względzie poprzedzające rozważania, uważam, że art. 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie tego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że umowę kredytu, która jest podstawą wytoczonego przez współdłużnika powództwa o roszczenie regresowe, należy zakwalifikować jako umowę o świadczenie usług w rozumieniu tego przepisu. Miejscem wykonania zobowiązania stanowiącego podstawę powództwa jest miejsce, w którym udzielający kredytu wierzyciel ma swoją siedzibę.

14 — Zobacz wyrok z dnia 14 lipca 2016 r., Granarolo (C-196/15, EU:C:2016:559, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo).

15 — Zobacz wyrok z dnia 19 grudnia 2013 r., Corman-Collins (C-9/12, EU:C:2013:860, pkt 30–32, 39).

V. Wnioski

48. W świetle powyższych rozważań proponuję, aby Trybunał odpowiedział na pytania prejudycjalne zadane przez Oberster Gerichtshof (sąd najwyższy, Austria) w następujący sposób:

- 1) Artykuł 7 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych należy interpretować w ten sposób, że powództwo o roszczenie regresowe pomiędzy współdłużnikami z tytułu umowy kredytu stanowi „sprawę dotyczącą umowy” w rozumieniu tego przepisu.
- 2) Artykuł 7 pkt 1 lit. b) tiret drugie rozporządzenia nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że:
 - umowę kredytu, która jest podstawą wytoczonego przez współdłużnika powództwa o roszczenie regresowe, należy zakwalifikować jako umowę o świadczenie usług w rozumieniu tego przepisu;
a
 - miejscem wykonania zobowiązania, które jest podstawą tego powództwa, jest miejsce, w którym udzielający kredytu wierzyciel ma swoją siedzibę.